

2017

þÿ — μ⁰⁰ » · ã^{-±} Ä · Â ¬ Æ ¿ Å μ À⁻ α ¿

þÿ ' Á Ç^{1 ¼ ± ½} ' Á⁻ Ä · Â α Å Ç¹⁰ ¿ Í, ' Á Å Î^½ · Â

þÿ Á^³ Á^{± ¼ ¼ ±} ™ Ä Ä ¿ Á^{-±} Â, £ Ç ¿ » ® · ¿^{¼ 10 ½} ° ±¹ š ¿^{1 ½} É^{½ 10 ½} • À¹ Ä Ä ·^¼ Î^½ , ± ½ μ

<http://hdl.handle.net/11728/10668>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Ιστορίας

Αρχιμανδρίτη Τυχικού Βρυώνη

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Πάφος 2017

**Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ
ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ**

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΤΥΧΙΚΟΥ ΒΡΥΩΝΗ

Η Εκκλησία της Πάφου επί Τουρκοκρατίας

Διπλωματική Εργασία που υποβλήθηκε στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Ιστορίας του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου.

Υπό την επίβλεψη του καθηγητή Αντώνη Κλάψη.

© Copyright Αρχιμανδρίτη Τυχικού Βρυώνη

Πάφος 2017

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

All rights reserved

Η έγκριση της Διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Ιστορίας του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου δεν υποδηλώνει απαραίτητα και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Ιστορίας

Αρχιμανδρίτη Τυχικού Βρυώνη

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Πάφος 2017

**Στους σεβαστούς μου γονείς
Χριστόδουλο και Φρειδερίκη**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «Η Εκκλησία της Πάφου επί Τουρκοκρατίας» εκπονήθηκε από τον Αρχιμανδρίτη Τυχικό Βρυώνη, φοιτητή του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου, υπό την επίβλεψη του Καθηγητή Αντώνη Κλάψη και ολοκληρώθηκε τον μήνα Οκτώβριο του 2017.

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται εν συντομία πτυχές της Τουρκοκρατίας στην Πάφο, σχετιζόμενες άμεσα με την Εκκλησία της Πάφου. Δίνεται βαρύτητα στις καταπιέσεις των Τούρκων, στον εξισλαμισμό κοινοτήτων, στην μετατροπή ναών σε μουσουλμανικά τεμένη, ενώ παρουσιάζονται οι επίσκοποι Πάφου και η δράση τους καθώς και γενικότερα η προσφορά της Εκκλησίας της Πάφου την περίοδο αυτή.

Αναλυτικότερα η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα μέρη και το καθένα σε επιμέρους κεφάλαια και υποκεφάλαια.

Στο πρώτο μέρος γίνεται μια γενική αναφορά από την ίδρυση της Εκκλησίας της Πάφου από τους αποστόλους και τις διάφορες περιόδους που πέρασε, σχετιζόμενη πάντοτε και με το υπόλοιπο κομμάτι της Κύπρου. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην τελευταία περίοδο Φραγκοκρατίας – Ενετοκρατίας. Ακολούθως αναφερόμαστε γενικότερα στην κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς και τις αλλαγές που επήλθαν σε όλους τους τομείς, με ιδιαίτερη βαρύτητα στην Εκκλησία.

Στο δεύτερο μέρος αναφερόμαστε στις κοινότητες της Μητροπολιτικής περιφέρειας Πάφου που εκτουρκίστηκαν μέρος ή στο σύνολό τους, στα 300 και πλέον χρόνια της Τουρκοκρατίας. Έπειτα αναφερόμαστε στις Εκκλησίες που μετατράπηκαν σε μουσουλμανικά τεμένη, άλλες σώζονται μέχρι τις μέρες μας και για άλλες απλά υπάρχουν ενδείξεις.

Στο τρίτο μέρος που είναι και το μεγαλύτερο, αναφερόμαστε σε ένα μεγάλο κεφάλαιο στους μητροπολίτες Πάφου και στο έργο τους. Λόγω του μεγάλου αριθμού των μητροπολιτών, προσπαθούμε να περιοριστούμε στα βασικά. Στο τέλος παραθέτουμε και τρεις ξεχωριστούς καταλόγους με τα ονόματα και την περίοδο αρχιερατείας τους. Ακολούθως σε άλλο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην συμβολή της Εκκλησίας της Πάφου

στην διατήρηση της Ελληνικότητας της περιοχής. Αυτή εκδηλώθηκε με διάφορους τρόπους, ιδιαίτερα με τη λειτουργία σχολείων σε μονές και σε κοινότητες τις πλείστες των περιπτώσεων χρηματοδοτούμενες από την Εκκλησία ενώ δάσκαλοι ήταν οι ίδιοι οι ιερείς. Αναφερόμαστε επίσης σε ξεχωριστό κεφάλαιο στις καταπιέσεις των Τούρκων και τη συμβολή της Εκκλησίας στην απάμβλυνση και ανακούφιση του ποιμνίου.

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος αναφερόμαστε στους εξισλαμισμούς και στους κρυπτοχριστιανούς, τους λεγόμενους στην Κύπρο «λινοβάμβακους». Ενώ τέλος αναφερόμαστε σε ένα κεφάλαιο ως επιστέγασμα όλων, την περίοδο που ακολούθησε μετά την Τουρκοκρατία δίνοντας με τον τρόπο αυτό μια γενικότερη εικόνα της ιστορίας, ταυτόχρονα όμως σχετίζοντάς την με τους Τούρκους οι οποίοι κατοικούσαν στην Πάφο μέχρι το 1974.

Στην εργασία αυτή πολλές φορές γίνονται γενικότερες αναφορές για όλο το νησί, αφού το καθεστώς ήταν παντού το ίδιο. Ιδιαίτερα γίνεται αυτό όταν λείπουν πληροφορίες για την Πάφο, παράλληλα όμως αναφέρουμε μέσα από πηγές πληθώρα περιπτώσεων σε συγκεκριμένες τοποθεσίες και κοινότητες.

*

SUMMARY

This thesis, titled "The Paphos Church under Turkish Rule", was prepared by Archimandrite Tychikos Vryonis, a student of the Department of History of the University of Neapolis, Paphos, under the supervision of Professor Antonis Klapsis, and was completed in October 2017.

The thesis presents aspects of the Ottoman domination of Paphos, with particular emphasis on the oppression of the Church of Paphos, and the deliberate Islamification of its local communities and churches. It discusses the impact of the work of the Paphos bishops on their community, and details their actions and influence under foreign occupation.

The thesis is divided into four parts.

The first part deals with the establishment of the Church in Paphos by the Apostles, and the subsequent historic periods that went on to influence the rest of Cyprus. Particular importance is given to the last period of Frankish-Venetian domination, with a general reference to the occupation of Cyprus by the Ottomans, and the changes that took place socially and culturally, but with particular gravity for the Church.

The second part refers to the communities of the Paphos Metropolitan District which suffered over 300 years of Ottoman domination. There are particular references to Churches which underwent conversion into mosques, Churches which have survived to this day, and others which are simply alluded to, or are currently in ruins.

In the third and largest chapter, there is reference to a great period in the Metropolitan bishops of Paphos, and their work. As there are a large number of Metropolitans, only the major ones will be covered. Three separate lists with their names and their period of seniority are provided at annex A. Another chapter refers to the contribution of the Church of Paphos to the preservation of Hellenism. This was in various ways - particularly in the operation of the schools in monasteries and within communities - mostly financed by the Church, with priests themselves carrying out the teaching. The contribution of the Church in providing spiritual relief to its Orthodox communities during the Ottoman oppression is covered in a separate chapter.

In the fourth and final part there is reference to the Islamists and the crypto-Christians in Cyprus, known as the 'linenbombs'. Finally, the crowning period following Ottoman

domination, gives a more general picture of history at that time, and relates to the Turks who lived in Paphos, until the Turkish invasion of the island in 1974.

In general, references relate to the entire island, as the regime exercised its domination and control across the whole of Cyprus. There are periods of history where information on Paphos is missing or scant. Such gaps are covered by a multitude of references from obscure sources and local communities.

*